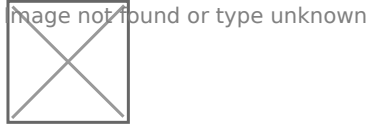

Από τη Μονή Παντοκράτορος στη Ρωσική (Αιμίλιος Γάσπαρης)

/ Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες

[Προηγούμενη δημοσίευση: <http://bitly.com/292CltN>]

Δεν υπήρχε το παραμικρό παρά το τέμπλο και τέσσερα εικονοστάσια. Τεράστιο το τέμπλο, πανύψηλο. Κρατούσε όλο το πλάτος της εκκλησίας. Ξυλόγλυπτο, λιτό και ντυμένο στο χρυσάφι. Πλάκες χρυσού κάλυπταν το ξύλο και λάμπανε. Μοναδικό στόλισμα της εκκλησιάς το χρυσάφι στο τέμπλο και στα εικονοστάσια. Έλαμπε το χρυσάφι, μα και πάγωνε απόμακρο και άψυχο στον άδειο χώρο. Πόσο αγκύλωνε την ψυχή το ατέλειωτο του εσωτερικού και πόσες σκέψεις γεννούσε ο τόσος πλούτος που στέκεται αγέρωχος τουλάχιστον την ώρα αυτή για τόσο λίγες ψυχές. Ο ναός κατά τον Μόδεστο έπρεπε να είναι Μητρόπολη σε μια μεγάλη πόλη. Τις απορίες μας έλυσε ο αμερικάνος καλόγερος.

Ιερά Μονή Αγίου Παντελεήμονος (Ρωσική)

Ο ναός άρχισε να χτίζεται στα 1913. Σ' αυτό το σημείο είχε φτάσει το 1917, λίγο

πριν τις μεγάλες αλλαγές στη Ρωσία. Τότε κόπηκε η επιχορηγία του τσάρου, που ήταν πλούσια, μετά τα γεγονότα της ρωσικής επανάστασης. Η πτώση του σήμανε και το τέλος. Το στέρεμα της πηγής των χρημάτων σήμανε και την παρακμή της σκήτης. Δε μπόρεσαν να συνεχίσουν στη φάση εκείνη. Ο μόχθος του ρωσικού λαού δεν μπορούσε να χρηματοδοτήσει το τέλειωμα της λαμπρής αυτής εκκλησίας εδώ στο Άγιο Όρος. Μετά βίας κρατιέται η ζωή του ανθρώπου εκεί. Νέοι Ρώσοι μοναχοί δεν έρχονται. Ερήμωσε και το σημάδι που ο χρόνος κρατά είναι μια αδιάκοπη ένδειξη της πορείας στον φθαρτό αυτό κόσμο. Είναι σημάδι νίκης του ανθρώπου και των έργων του ή σημάδι μιας ύλης που προσδιορίζεται και θα επανέλθει. Είναι μια αλλαγή και ένα σκηνικό χτυπημένο από τις συγκρουόμενες επιθυμίες. Είναι μια πορεία που δεν έχει τελειώσει και μια ένδειξη της αδιάκοπης πάλης. Σαν ανάκτορα τα κελιά και τα παρεκκλήσια τριγύρω και τα κιόσκια πνιγμένα στο πράσινο και ο ναός στο μέσο στητός και πελώριος και οι έμψυχες πέτρες φυλάσσουν με προσοχή το κρυμμένο μέσα του ολόχρυσο τέμπλο και τα τέσσερα εικονοστάσια και τους τρούλους και τους άδειους τοίχους. Σοβάς άσπρος, σεντόνι άσπρο που η δουλεύτρα δεν θέλησε πια να κεντήσει, να δώσει τον αγώνα της στην πλούσια της αφέντρα. Που κουράστηκε σαν δούλα να υπακούει και ξετίναξε κάτι μίζερο και μετά γύρισε σε πανάρχαια τραγούδια για αλλαγές που δεν προσφέρουν την λύτρωση. Τώρα λάμπουν οι τρούλοι και οι στέγες και οι κήποι σαν ο ήλιος γέρνει. Τώρα στέκουν υπέροχα δείγματα ο ναός και το όλο κτιριακό συγκρότημα της σκήτης.

Η ώρα του δείπνου στο Άγιο Όρος σημαίνει σαν γέρνει ο ήλιος. Την ώρα του λυκόφωτος, σαν λιγοστεύει το φως, στα πρώτα σκοτάδια. Ο αρχοντάρης μας κάλεσε στον ξενώνα και μας ετοίμασε το φαγητό. Πεταλίδες πιλάφι πρώτη φορά στη ζωή έφαγα. Πριν πέσει η νύκτα στο κιόσκι έξω, πάνω στα βράχια με τη θάλασσα μπροστά και τον ταρσανά στο μικρό λιμανάκι που μόλις χωρούσε μια βάρκα. Που το κλείνει ένας βράχος σαν μόλος, λες και είναι μια λίμνη. Λίγες βάρκες ένα γεφυράκι πάνω από τον ξεροπόταμο, τον στρωμένο με χοχλάδια και πιο πέρα το ακρογιάλι σπαρμένο με πέτρες ολάσπρες. Μικρός ο κόλπος, λίγο το κύμα. Ψηλός ο πύργος στον οποίο βγήκαμε πάνω. Ορίζοντα μέγας, Μονή Σταυρονικήτα, Σκήτη του Προφήτη Ηλία, Καλιάγρα, φαίνονταν όλα. Θάλασσα, δάση, περιβόλια. Τα χρώματα τώρα όλα γαληνεύουν και ενώνονται στη νύκτα που κατεβαίνει. Το πρώτο άστρο μας βρήκε στην καμάρα του ξενώνα καθισμένους, κάτω κόκκινο το καθολικό, πράσινα φύλλα να παίζουν με το φως και καμάρες, καμάρες, όλο καμπύλες παντού και μόνο. Ο πύργος μονάχα ευθύς και ψηλός. Γαλήνη, στην ακτή σπάει το ελάχιστο κύμα και στους βράχους. Το καντήλι φωτίζει τα δίλοβα παράθυρα της εκκλησίας. Πλακόστρωτα γυαλίζουν. Μέχρι την ώρα του ύπνου. Το πρωί μετά τον καφέ είδαμε το καθολικό με τις τοιχογραφίες του

Θεοφάνη. Έτσι για να ξυπνήσουμε υπέροχη Κρητική Σχολή. Και μάλιστα μετά ένα πολύ πρωινό εγερτήριο. Τελευταίες εντυπώσεις από τη μοναστήρι του Παντοκράτορα. Στο οποίο λίγοι νέοι, ένας ή δυο και οι άλλοι μεγάλοι, γέροντες που στέκονται ίσια, που αργοπεθαίνουν και ετοιμάζονται κάτω από τη στέγη του Παντοκράτορα. Μπορεί και εκεί ο θάνατος να φέρει την αλλαγή, αυτό το κάτι το νέο. Για τη Μονή Σταυρονικήτα σύντομος ο δρόμος.

[Συνεχίζεται]